

Üniversite Ö?rencileri için Kariyer ?yimserli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Ö?rencileri için Kariyer ?yimserli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32123>

Özet

Üniversite Ö?rencileri için Kariyer ?yimserli?i Ölçe?i, Didem Kepir Savoly ve M. T. Dost tarafından 2021 y?l?nda geli?tirilm? olan psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, yüksekö?retim düzeyindeki bireylerin kariyer hedeflerine ula?ma yolunda gelece?e yönelik olumlu beklentilerini ve inançlar?n? ölçmek amacıyla tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirilme çal??ması, **kariyer iyimserli?i** kavram?n?n psikometrik aç?dan sa?lam bir ?ekilde de?erlendirilmesini hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle üniversite ö?rencilerinin kariyer planlama ve karar verme süreçlerini etkileyen psikolojik faktörleri derinlemesine anlamaya yard?mc? olmay? amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular, kariyer dan??manl??? müdahalelerinin etkinli?ini art?rmak ve ö?rencilerin mesleki geleceklerine dair inançlar?n? güçlendirmek için önemli veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer ?yimserli?i, Üniversite Ö?rencileri, Kariyer Geli?imi, Psikolojik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Didem Kepir Savoly, M. T. Dost.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, Türkiye ba?lam?nda yüksekö?retim düzeyindeki bireylerin kariyer süreçlerine dair sahip olduklar? **iyimserlik** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde saptamaktır. **Kariyer iyimserli?i**, bireylerin zorluklara ra?men mesleki geleceklerinin olumlu olaca??na dair ta??d?klar? inançlar? yans?t?r; bu inançlar?n ölçülmesi, kariyer dan??manl??? müdahalelerinin planlanmas?nda kritik öneme sahiptir.

Geli?tirme çal??ması, daha önce var olan genel iyimserlik ölçeklerinden farklı olarak, oda?? yalnızca mesleki alana daralt?lm?? ve üniversite ö?rencileri popülasyonunun kariyer beklentilerine özgü maddeler içerecek ?ekilde özelle?tirilmiştir. Bu sayede, ö?rencilerin kariyer engelleri kar??s?ndaki motivasyonlar?n? ve adaptasyon yeteneklerini de?erlendirmek mümkün olmaktadır.

Yap?

Bu ölçek, bireyin kariyer gelece?ine yönelik olumlu beklentilerini ve hedeflerine ula?abilece?ine dair genel inanc?n? kapsayan **kariyer iyimserli?i** yap?s?n? ölçmektedir. Kariyer iyimserli?i, genel iyimserlik kavram?ndan farklı olarak, mesleki ba?lamla s?n?rlıdır ve kariyer engelleri kar??s?nda motivasyonu sürdürme yetene?i ile yak?ndan ili?kilidir.

Ölçeğin geliştirilmesi sırasında, yapısal geçerliliği belirlemek amacıyla kapsamlı istatistiksel analizler yapılmıştır. Bu analizler, kariyer iyimserliği yapısının teorik beklentilere uygun olarak temsil edildiğini ve ölçülen boyutların (örneğin, başarı beklentisi ve hedefe bağlılık) birbirinden ayrılabilir olduğunu doğrulamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. Bu çalışmalar, ölçeğin gerçekten **kariyer iyimserliği** yapısının ölçtüğünü doğrulamayı amaçlamıştır. Yapı geçerliliğini test etmek için Açıklayıcı Faktör Analizleri (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, modelin teorik yapıyla uyumlu olduğunu gösteren kabul edilebilir uyum indeksleri sunmuştur.

Ek olarak, kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla alanda uzman akademisyenlerin görüşlerine başvurulmuş, maddelerin ölçülmek istenen yapıyı yeterince temsil edip edmediği değerlendirilmiştir. Ölçüt başlıca geçerlik kapsamında ise ölçeğin, teorik olarak ilgili olduğu düşünülen diğer yapılarla (örneğin, öz-yeterlilik, genel yaşam doyumu) anlamlı ilişkiler sergileyip sergilemediği incelenmiştir. Bu bulgular, ölçeğin sağlam geçerlik kanıtlarına sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık (içsel güvenirlik) yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çalışmasında hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin tamamı ve eğer varsa alt boyutları için yüksek ve kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ifade eder.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenirliği yöntemine de başvurulmuştur. Belirli bir zaman aralığından sonra aynı öğrencilere tekrar uygulanan ölçek, yüksek korelasyon değerleri göstermiştir; bu da **Üniversite Öğrencileri için Kariyer İyimserliği Ölçeği**'nin zaman içinde istikrarlı sonuçlar ürettiğini kanıtlamıştır. Bu analizler, ölçeğin yüksek güvenirlilik düzeyine sahip olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, öncelikle madde havuzundan nihai forma geçiş aşamasında Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile incelenmiştir. AFA, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi boyuta yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu analizler, ölçeğin teorik beklentilere uygun olarak tek boyutlu veya çok boyutlu yapısının netleştirilmiştir.

Yapının sağlamlığını ve genel geçerliliğini test etmek amacıyla, farklı bir örneklem üzerinde

Doğruluk Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak, ölçeğin faktör yapısının veriyel mükemmel bir uyum sergilediğini gösteren istatistiksel uyum indeksleri (örneğin, Ki-kare/serbestlik derecesi oranı, CFI, TLI, RMSEA) sağlamıştır. Bu sonuçlar, ölçeğin kuramsal yapısının ampirik verilerle desteklendiğini doğrulamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi) (Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullanılmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim Düzeyindeki Bireyler

Age Group: Genç Yetkinlik (Yaklaşık 18-25 yaş aralığı)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören üniversite öğrencileri. Çalışma, farklı fakülte ve sınıflardan öğrencileri kapsayacak şekilde yürütülmüştür.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Öğrenciler, kariyer gelecekleriyle ilgili ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Planlama, Psikometri, Mesleki Gelişim, Yeterlilik, Kariyer Danışmanlığı, Öz-Yeterlilik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: didemkepir@gmail.com (Didem Kepir Savoly)

Correspondence Address: Makalenin yayımlandığı tarihte sorumlu yazarın kurumsal adresi veya iletişim e-postası.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2021 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya araştırmaya amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Didem Kepir Savoly ile iletişime geçilmesi ve yazılı izin alınması önerilmektedir.

Test Yılı: 2021

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlarda genellikle ücretsizdir, ancak kullan?m ?artlar? yazar?n takdirine ba?lıdır.

Kaynaklar

Kepir Savoly, D., & Dost, M. T. (2021). Üniversite Öğrencileri için Kariyer Yımsırli?i Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (57), 126-149. DOI: <http://dx.doi.org/110.21764/maeuefd.816857>

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula?ılabılır: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: universite-ogrencileri-icin-kariyer-iyimsirli-olcegi-toad.pdf

Üniversite Öğrencileri için Kariyer Yımsırli?i Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif hakk? ve yay?n k?s?tlamalar? nedeniyle burada sunulmamaktadır. Maddelere eri?im ve ölçe?in tam kullan?m k?lavuzu için yay?mlanan akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.